

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Metamorphosis Insectorum Surinamensium

Merian, Maria Sibylla

Amsterdam, [1705]

De XVII. Afbeelding.

urn:nbn:de:gbv:45:1-14107

D E XVII. A F B E E L D I N G.

Limmetjens zyn de gemeenste vruchten in Surinamen, sy worden by alle spyfen genuttigt, het is een soort van kleine Citroenen en wassen in het wild, de boomen worden zo hoog als schone appelboomen, het loof is half zo groot als de gemeene Citroenen, het bloeisel is ook na proportie kleender, uit de bloeisel word kostlyken oly gemaakt, de kleine onrype Limmetjes worden in suiker ingemaakt tot confyt, uit de schellen perst men ook oly, de boomen hangen het geheele jaar vol bloeisel, rype en onrype vruchten, gelyk in Duitsland de jeneverboomen, gelyk ook alle andere boomen in Surinamen, also het daar nimmer winter is.

Dezen bruinen en wit gepleekten Rupsen, vind men veel op deze boomen, sy hangen aan de boomen met hoopen, sy kleven aan malkander als slakken, als men se aanraakt steeken sy geele hoornen uit het hoof, apparent om sig te verweeren, of haare vyanden te beschadigen, met Limmetjes bladen heb ik haar gespyft tot den 24 Maart 1700. wanneer sy tot bruine Poppetjes geworden zyn, gelyk een op den steel legt, waar uit den 2. April 1700. zodanigen Capellen ten voorschyn kwamen, als alhier een zittend en vligend vertoon werd, zynde swart met roode en witte vlakken verciert.

Diergelyke kleine witte beesjes, als op het blat kruipen, zyn zeer veel aan de Limmetjes boomen, van den 20. tot 24. April veranderden sy, zommige tot witte andere tot bruine Torretjes.

DE XVIII. A F B E E L D I N G.

OP dit 18. blad stelle ik voor Spinnen, Mieren, en Colobritgens op een *Guajaves* tak, om dat ik de grootste Spinnen ordinaar aan den *Guajaves* boomen gevonden heb. In het volgende 19. blad zal ik nog eens een *Guajaves* vertoonen met zyne insecten, daarom zal ik ditmaal niets daar of zeggen, maar tot de Spinnen overgaan.

Diergelyke groote swarte Spinnen heb ik veel gevonden op de *Guajaves* boomen, sy woonen in een zodanig rond nest, als op het volgende blad het gespin van de Rups verbeeld, sy maaken geen lange draden, gelyk ons zommige reizigers hebben willen wys maken, sy zyn rond om vol hair, hebben scharpe tanden, waar mede sy gevaarlyk byten kunnen, latende te gelyk vogt in de wonden gaan, hare ordinaire spyse zyn de Mieren, die haar niet ontgaan als sy den boom oploopen, door dien deze spinnen (gelyk alle andere) acht oogen hebben, met twee zien sy opwaarts, met twee nederwaarts, met twee ter rechter, en met twee ter linker zyde; sy haalen ook by gebrek van Mieren de kleine vogels van de nesten, en zuigen haar alle het bloed uit het lvy, sy vervellen van tyt tot tyt als de Rupsen, maar heb haar noit vliegende gevonden: een kleinder soort van Spinnen, als hier in een spinne-webbe vertoont werd, dragen hare eyers in een koek onder het lvy, daar sy die uitbroejen, deze hebben ook acht oogen, maar sy staan veel verstroider aan het hoofd, als die der grooten.

In America zyn zeer groote Mieren, die heele boomen kaal als besems maken kunnen in eene nacht, sy hebben twee kromme tanden, die als scheeren over mal-kander heenen gaan, met deze snyden sy de bladeren van de boomen, en laaten die afvallen, dat den boom van aanzien word als in Europa de boomen des winters, dan zyn der duizende van onder en dragen die in hare nesten, niet voor haar zelfs maar voor hare jongen die nog wormen zyn, want de vliegende Mieren leggen zaad gelyk de Muggen, daar uit komen Wormen of Maiden, deze Maiden zyn twederlei, zommige spinnen sig in, andere en de meeste worden tot Poppetjes, deze Poppetjes noemen de onkundige mieren eyeren, maar de mieren eyeren zyn veel kleinder, met deze Poppetjes voed men tot Surinamen de hoenders, en is beter voor haar als haver of garste. Uit deze Poppetjes komen Mieren, deze Mieren vervellen en krygen vleugels, en deze leggen daar na het zaad uit het welke die Wormen, die met zulke onbeschryfelyke neerstigheid van de Mieren verzorgt worden, want in die warmen landen behoeven de Mieren voor de winter niet te zorgen, wyl die daar nimmer komt. Sy maken kelders in de aarde ruim acht voet hoog, en zo wel geformeert als of het van menschen handen zo gemaakt was, als sy elders willen na toe gaan, waar geen weg is om te komen, zo maken sy een brug, namentlyk de eerste zet sig en byt in een hout, de ander zet sig achter de eerste, en maakt sig aan de zelve vast, alzo de derde aan de tweede, en de vierde aan de derde en zo voort, en zo laaten sy sig dryven van de wint, tot dat sy aan d'ander sy gessingert werden, dan loopen alle de duizenden daar over, als over een brug; deze Mieren hebben een altoos duurende vyantschap met de Spinnen, en alle insecten des lands; sy komen alle jaar eenmaal uit haare kelders, met een ontelbare menigte, komen in de huizen, en loopen van een kamer in de ander, en zuigen alle beesten uit groot en klein, in een oogenblik hebben sy een zodanigen groote Spinne verteert, want daar komt een zodanige groote menigte over haar, dat sy sig niet redden kunnen, ook loopen sy van de eene kamer in de ander, dat sig ook de menschen retireeren moeten, en als het geheele huis gereinigt is, gaan sy in het naaste, en zo eindelyk weder in haare kelder. De Colobritges vangen de Spinnen op hare nest als gezegt is, deze zyn het voetzel der Priesters tot Surinaame, die niets anders eeten mogen als zulke vogeltjes, (zoo als men my gezegt heeft) sy leggen 4. eyers als andere vogels, en broejen die uit, vliegen zeer snel, sy zuigen den honig uit de bloemen met uitgebreide vleugels, staande stil als zonder beweginge in de lucht, sy zyn van veelderhande wonderfchoone coleuren schoonder als de Pauwen.